

„ALEXANDRU IOAN CUZA” UNIVERSITY OF IAȘI
FACULTY OF HISTORY
DOCTORAL SCHOOL OF HISTORY

Petre P. Mavrogheni: Politician and Diplomat

- ABSTRACT -

Scientific Coordinator:

Prof. univ. dr. Gheorghe Cliveti

PhD Candidate:

Bianca-Loredana Moglan

Iași

2025

Table of Contents

Abbreviations.....	p. 4
Introduction	p. 5
I. Biographical Aspects of Petre P. Mavrogheni.....	p. 15
II. Petre P. Mavrogheni – Minister of Finance	p. 33
II.1. From the old elite to the new elite.....	p. 33
II.2. The Ministerial Activity of Petre P. Mavrogheni in the Years Leading up to the Union – Towards the End of Grigore Alexandru Ghica’s Reign (1854–1856)	p. 37
II.3. The Financial Activity of Petre P. Mavrogheni during the Reign of Alexandru Ioan Cuza	p. 40
II.4. The Financial Activity of Petre P. Mavrogheni during the Princely Regency – Ion Ghica Government (February 11 – May 10, 1866).....	p. 48
II.5 The Financial Activity of Petre P. Mavrogheni at the Beginning of Carol I’s Reign (1866 – 1875)	p. 55
II.5.1. Member of Ion Ghica’s Government (July 15, 1866 – February 21, 1867)	p. 57
II.5.2. Minister of Finance in the Government of Lascăr Catargiu (March 11, 1871 – January 7, 1875).....	p. 73
III. Petre P. Mavrogheni: Plenipotentiary Minister and Extraordinary Envoy of Romania to Italy (1881–1882)	p. 95
III.1. The Appointment of Petre P. Mavrogheni to the Romanian Diplomatic Corps	p. 98
III.2. The Diplomatic Activity of Petre P. Mavrogheni	p. 104
IV. Petre P. Mavrogheni: Plenipotentiary Minister and Extraordinary Envoy of Romania to Constantinople (1882–1885)	p. 115
IV.1. Petre P. Mavrogheni’s Report on the Resolution of the Danube Issue.....	p. 118
IV.2. Petre P. Mavrogheni and the Arrest of School Inspector Apostol Mărgărit	p. 127
IV.3. Petre P. Mavrogheni and the Recognition of the Autocephaly of the Romanian Orthodox Church	p. 132
IV.4. The Contributions of Petre P. Mavrogheni in the Context of the Ottoman Internal Crisis	p. 152
V. Petre P. Mavrogheni: Plenipotentiary Minister and Extraordinary Envoy of Romania to Vienna (1885 – 1887)	p. 160
V.1. The Serbo-Bulgarian Conflict and the Eastern Rumelia Question	p. 162

V.2. The Customs War between Romania and Austro-Hungary	p. 177
V.3. The End of a Political and Diplomatic Career: The Death of Petre P. Mavrogheni.	p. 193
Conclusions	p. 196
Bibliography	p. 206

ABSTRACT

In the turmoil of the nineteenth century, Europe experienced one of the most profound political and identity reconfigurations in its history. Against the backdrop of the collapse of old empires, the rise of national ideologies, and the emergence of modern states, European peoples were engaged in a sustained effort to define their own identity and legitimize new forms of political organization. In this continental dynamic, Romania gradually emerged as a sovereign and modern state through a complex process of internal reforms, territorial unification, and diplomatic assertion. A central element in this construction was the emergence of a professional Romanian diplomacy, capable of supporting the country's interests before the Great Powers and skillfully managing international challenges. After the recognition of its state independence following the war of 1877–1878, Romania entered a new phase of its foreign relations, marking its presence in the capitals of Europe by sending plenipotentiary ministers, diplomatic agents, and general consuls. Among them, a special place is held by Petre P. Mavrogheni, a personality with a solid career in financial administration but also a diplomat by vocation, who between 1881 and 1887 represented Romania in Rome, Constantinople, and then Vienna. Far from seeking notoriety, Mavrogheni was a man of balance and quiet but effective action, managing some of the most sensitive dossiers of the time: the issue of navigation on the Danube, the question of the autocephaly of the Romanian Orthodox Church, and the Romanian-Austro-Hungarian tensions in the context of the customs war.

This doctoral thesis aims to bring back to the attention of historical research the remarkable contribution of Petre P. Mavrogheni, a personality often overlooked or marginalized in Romanian historiography, despite his decisive role in asserting and consolidating Romania's international position in the period following the proclamation of independence. Through a contextual analysis of his political and diplomatic career, we will argue that Mavrogheni was more than a state official — he was a skilled and influential diplomat whose activity deserves not only recognition but also a critical reevaluation, in light of new research directions concerning the diplomacy of the Old Kingdom. Considering the growing interest in recent years in reconstructing the biographies of prominent nineteenth-century political figures¹, there is an increasing need for dedicated research into the vast and still insufficiently explored personality of Petre P. Mavrogheni.

¹ ¹ Reflectat în lucrări precum *Personalitatea omului politic Dimitrie A. Sturdza* (Mihaela Damean, 2012), *Ipostazele unei biografii politice – Manolache Costache Epureanu* (2013) sau *Viața și opiniile prințului Grigore Mihail Sturdza: 1821–1901* (2015) – ambele semnate de Simion-Alexandru Gavriș,

The first comprehensive and well-documented study of the life and activity of Petre P. Mavrogheni can be found in Theodore Blancard's publication², released in 1909, in two volumes dedicated to the genealogy and history of the Mavrogheni family. Although this contribution is marked by a strong emphasis on the genealogical and family lineage, it also provides valuable information about Mavrogheni's political and diplomatic career, outlining a detailed portrait of him within the context of modern Romania. Besides presenting his descent and family background, Blancard pays special attention to his activity within the Ministry of Finance, highlighting the measures undertaken to restore the state treasury during the conservative government led by Lascăr Catargiu (1871–1875). The author emphasizes Mavrogheni's role in implementing balanced financial policies at a time of budgetary instability, thus underlining his economic expertise. The study also briefly mentions Petre P. Mavrogheni's diplomatic career, during which he held the position of plenipotentiary minister in Rome, Constantinople, and Vienna between 1881 and 1887. In this context, his active involvement in the efforts that led to the recognition of the autocephaly of the Romanian Orthodox Church by the Ecumenical Patriarchate of Constantinople is noted, one of the most sensitive and important achievements of Romanian diplomacy in that period.

During the interwar period, the activity of Petre P. Mavrogheni was brought back to public attention through two important works explicitly dedicated to him. First is an article authored by Ion Budu³, published in 1934 in the *Revista Fundațiilor Regale* (The Royal Foundations Review), in which the author addresses Mavrogheni's role and contribution to the reorganization of Romania's public finances in the second half of the 19th century, with an emphasis on the period 1866–1875. The tone of the article is predominantly laudatory, and its declared intention is to valorize the administrative legacy of a figure considered by the author to be essential in the process of consolidating the modern Romanian state.

The second publication, released in 1939, is credited to the economist and statesman Victor Slăvescu⁴, it can undoubtedly be considered the most comprehensive and coherent biography dedicated to Petre P. Mavrogheni, remaining to this day an essential contribution to understanding his professional and political career. The biography thoroughly addresses his financial activity, starting with projects developed during the reign of Grigore Alexandru Ghica

² Theodore, Blancard, , *Les Mavroyéni. Histoire d'Orient (de 1700 à nos jours)*, Volumul II, Éditure Ernest Leroux, Paris, 1909.

³ Ioan Budu, *Petre Mavrogheni*, în „*Revista Fundațiilor Regale*”, An I, No. 4, 1 aprilie 1934, București, Imprimeria Fundațiilor Culturale Regale, p. 173 – 185.

⁴ Victor Slăvescu, *Viața și opera lui Petre Mavrogheni*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1939.

(1852–1856), continuing through the transitional period of the Principalities, and culminating with the reforms promoted under the reign of Carol I, in the governments of 1866–1867 and 1871–1875. Due to the rigor of its documentation and its synthetic nature, Victor Slăvescu's work remains the most complete biographical source on Petre P. Mavrogheni, despite its laudatory tone and lack of critical distance in evaluating his personality. It should be noted, however, that both of the aforementioned works make only brief references to Mavrogheni's diplomatic activity, limiting themselves to mentioning his appointments as plenipotentiary minister in Rome, Constantinople, and Vienna. Neither Ion Budu's commemorative article nor Victor Slăvescu's extensive biography provides a detailed analysis of the diplomatic missions carried out between 1881 and 1887, leaving this segment of his career in the shadows. Thus, paradoxically, the diplomatic dimension of Mavrogheni's activity remains insufficiently explored despite its evident importance for Romania's foreign policy in the post-independence period.

The next significant study addressing, in a more applied manner, the political but especially the diplomatic activity of Petre P. Mavrogheni appeared only a century later, in 2007, authored by the historian Filip Lucian Iorga⁵. The study analyzes the political and diplomatic contributions of Mavrogheni in his capacity as plenipotentiary minister and extraordinary envoy of Romania to the three European capitals where he was accredited — Rome, Constantinople, and Vienna. Although the author provides an overview of Mavrogheni's entire diplomatic career, the main focus is on the period spent in Constantinople, considered both the most dynamic and the most significant in terms of direct involvement in the major issues of Romanian foreign policy. Filip Lucian Iorga's article represents, in this context, the first modern attempt to reassess Mavrogheni's diplomatic role, placing him among the important actors of Romanian foreign policy in the post-independence era. The article thus opens a necessary line of research, suggesting that this discreet but influential historical figure deserves much greater attention from Romanian historiography, proportional to the high responsibilities and political stakes of the positions he held in the service of the Romanian state. Finally, it is important to highlight the contribution of historian Mihai Cojocariu⁶ in his 2010 publication *The Bison and the Eagle: Studies on the Unification of the Principalities*. In this work, Cojocariu dedicates a separate chapter to Petre P. Mavrogheni, shedding light on a less familiar aspect of his role

⁵ Filip Lucian Iorga, *Petre Mavrogheni, diplomatul gentilom*, în „Revista Institutului Diplomatic Român”, An II, No. I (III), Editura Academiei Române, București, 2007, p. 154-166.

⁶ Mihai Cojocariu, *Un candidat la tronul Moldovei (1856-1859). Petre P. Mavrogheni* în Idem, *Zimbrul și Vulturul. Cercetări privitoare la Unirea Principatelor*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2010.

during the 1859 Unification. The author briefly examines Mavrogheni's political involvement and stance at this pivotal moment, emphasizing a rarely discussed dimension in conventional historiography: Mavrogheni's candidacy for the throne of the Romanian Principalities, potentially rivaling Alexandru Ioan Cuza. This little-known episode offers fresh insights into the political dynamics surrounding the dual election and helps construct a more nuanced understanding of Mavrogheni as a political figure with ambitions during the early

In particular, our research is based on primary documents from the collections of the Central National Historical Archives⁷ and the Archives of the Ministry of Foreign Affairs⁸, Historical Archives and the Archives of the Ministry of Foreign Affairs, especially the political reports that Mavrogheni consistently sent to the authorities in Bucharest during his diplomatic missions in Rome, Constantinople, and Vienna. These reports contain essential information regarding international political developments, details about the internal political life of the host countries, as well as the positions expressed by Mavrogheni on issues of strategic interest to the Kingdom of Romania. Recurring themes include the navigation issue on the Danube, the recognition of the autocephaly of the Romanian Orthodox Church, the Serbian-Bulgarian war, the customs war between Romania and Austria-Hungary, as well as other diplomatic, commercial, or religious matters, reflecting the active involvement of the diplomat in defending and promoting national interests in the major European capitals. Of similar importance in the present research is the series of Italian documents edited by Rudolf Dinu and Ion Bulei⁹, which offer a valuable perspective on how Petre P. Mavrogheni was perceived by the Italian diplomats accredited in Romania. These sources contribute to shaping his external image and understanding the diplomatic context in which he operated. At the same time, the collection *Romanian Diplomatic Documents*¹⁰, volumes XI, XII, and XIII, represents an essential resource for reconstructing Mavrogheni's diplomatic activity, as it includes a significant portion of the official correspondence conducted by him during his tenure as Minister Plenipotentiary in Constantinople and Vienna. These volumes complement the perspective provided by the

⁷ ANIC, Fond Casa Regală – Miscelane; ANIC, Fond Casa Regală- Oficiale.

⁸ Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, Fond Arhiva Istorică, Volumele 7, 178, 263, 303, 304, 366, 380, 383; Fond Problema 71- Dosare Personale, Litera M, G; Fond Roma, Volumele 1, 30, 94, 183, 300; Fond Constantinopol, Volumele 7, 96, 97, 269, 270, 271, ; Fond Problema 15, Volumul 1;

⁹ *35 anni di relazioni italo-romene, 1879-1914. Documenti diplomatici italiani*, A cura di Rudolf Dinu, Ion Bulei, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001.

¹⁰ *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XI, 1883, editori Alin Ciupală, Rudolf Dinu, Antal Lukás, Cuvânt înainte de Mihai Răzvan Ungureanu, Introducere de Rudolf Dinu, Editura Academiei, București, 2006 ; *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XII, 1884-1885, editori Rudolf Dinu, Alin Ciupală, Antal Lukás, editori asociați Anca-Graziella Moga, Nicolae Nicolescu, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2010; *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XIII, editori , Alin Ciupală, Antal Lukás, Lidia Trăușan-Matu, Monitorul Oficial R. A., București, 2014.

archives, granting access to authentic documents that reflect the positions, concerns, and diplomatic strategies of one of Romania's prominent representatives on the international stage in the second half of the 19th century.

In addition to documentary sources, the present research will also draw upon the press of the time¹¹, an essential resource for understanding the public reception of Petre P. Mavrogheni's activity. Through the periodicals of the era, we will analyze the decisions and actions he undertook in the political and financial spheres, as well as the ways in which these were reflected, supported, or contested by the political elite, public opinion, and even by the head of state.

A valuable source for analyzing Petre P. Mavrogheni's legislative activity during his tenure as Minister of Finance between 1871 and 1875 is the collection of documents edited by Ioan M. Bujoreanu, gathered under the title *Appendice la colecțiunea de Legiurile României vechi și noi. Câte s-au promulgat de la 1 ianuarie anul 1871 până la 1 ianuarie 1875 și în continuare*¹². This compilation provides easy access to the texts of laws and decrees adopted during that period, allowing for a clear identification of the legislative initiatives promoted by Mavrogheni in the fiscal, budgetary, and economic fields—at a crucial moment for the stabilization of Romania's public finances. Furthermore, to understand the political, economic, and social context in which Petre P. Mavrogheni's activity took place, as well as its impact on the era, the memoirs and analytical writings of his contemporaries or close observers will prove indispensable. In addition to primary sources and period writings, I will also draw upon a series of secondary works that have proven particularly useful in clarifying certain decisions, hesitations, or actions undertaken by Petre P. Mavrogheni, both in his capacity as Minister of Finance and as Romania's plenipotentiary minister and envoy extraordinary. These modern historiographical contributions offer essential contextualizations, critical interpretations, and comparative analyses that enrich the understanding of his political and diplomatic trajectory.

Without claiming to offer an exhaustive enumeration, I will highlight a few titles that have had a significant influence on the present research, through their rigorous approach to the defining events of the Romanian 19th century—a historical framework within which the activity of Petre P. Mavrogheni took shape. In this regard, the works authored by Gheorghe

¹¹ „Adeverul” 1915, „Dimineața” 1915, „Monitorul Oficial” 1866, 1867, 1873; „Românul” 1866, 1867, 1874, 1880, 1881, 1882; „Trompeta Carpaților” 1871, 1872, 1874, 1875; „Telegraful” 1885, „Federațiunea” 1871; „Epoca” 1887; „Voința Națională” 1887, „Viitorul” 1929; „Universul” 1887.

¹² Ioan M. Bujoreanu, *Appendice la colecțiunea de Legiurile României vechi și noi. Câte s-au promulgat de la 1 ianuarie anul 1871 până la 1 ianuarie 1875 și în continuare*¹², Vol. 2, Noua Tipografie a Laboratorilor Romani, București, 1875.

Cliveti¹³, Adrian-Bogdan Ceobanu¹⁴, Rudolf Dinu¹⁵ și Dan Berindei¹⁶, have proven especially relevant, providing thorough analyses and valuable interpretations of the political and diplomatic context in which Petre P. Mavrogheni was active. At the same time, it should be emphasized that the importance of other specialized studies consulted throughout the course of this research should in no way be diminished.

The present work, structured in five main chapters, successively addresses Petre P. Mavrogheni's origins, family background, education, marriage, political career, and, in particular, his diplomatic activity as Minister Plenipotentiary and Envoy Extraordinary of Romania in three major European capitals—Rome (1881–1882), Constantinople (1882–1885), and Vienna (1885–1887). A comprehensive understanding of Mavrogheni's personality requires an analysis of his activity closely linked to the dynamics of Romania's domestic and foreign policy, as well as within the broader context of the political and diplomatic transformations that marked Europe in the second half of the 19th century.

The first chapter, entitled *Aspects of the Biography of Petre P. Mavrogheni*, aims to outline a comprehensive portrait of the personal and family life of one of the prominent figures of 19th-century Romania. It provides a detailed account of his aristocratic origins, his belonging to the Mavrogheni and Sturdza families, and the impact these genealogical ties had on his social status and formation within the elite circles of his time. The chapter analyzes family relations, the education he received in an elitist environment, and the influence exerted by his relatives—including figures such as Nicolae Mavrogheni, Mihail Sturdza, and Grigore Ghica—on the trajectory of his career. Special attention is given to his two marriages: the first, to Elena Spiro-Paul, which resulted in several children; and the second, to Olga Catargi, a prominent presence at the Royal Court. The chapter also discusses his relationships with his descendants, especially his son, Petre P. P. Mavrogheni, who continued the family's diplomatic tradition. In doing so, the chapter lays the groundwork for understanding the social, familial, and educational context in which Petre P. Mavrogheni's personality was shaped.

In the second chapter, *Petre P. Mavrogheni – Minister of Finance*, we will examine his

¹³ Gheorghe Cliveti, *România și crizele internaționale (1853-1913)*, Editura Fundației „Axis”, Iași, 1997; Idem, *România și „alianțele germane” 1879-1914*, Editura Junimea, Iași, 2015; Idem, *România modernă și „apogeul Europei” 1815-1914*, Editura Academiei Române, București, 2018; Idem, *România și Puterile Garante 1856-1878*, Ediția a II-a, revizuită și mult adăugită, Editura Junimea, Iași, 2020.

¹⁴ Adrian-Bogdan Ceobanu, *Diplomați în Vechiul Regat. Familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I (1878-1914)*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015.

¹⁵ Rudolf Dinu, *Diplomația Vechiului Regat 1878-1914. Studii*, Ediția a II-a, adăugită, Editura Cartier, București, 2024.

¹⁶ *Societatea românească în vremea lui Carol I (1866-1876)*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Cartex, București, 2016.

work in the financial sphere—one of the most substantial and influential aspects of his political career. The chapter outlines the administrative positions he held between 1840 and 1852, as well as his essential role in restoring the budget of the Principality of Moldavia during his tenure as Minister of Finance. It discusses both the measures he implemented and the criticism these decisions attracted, reflecting the tensions and complexity of the economic context of the time. The political and financial framework of the 1859–1866 period will also be analyzed, when Mavrogheni was even perceived as a potential candidate to the throne of the United Principalities, along with his involvement in the administration of the national treasury during his brief return to the Ministry of Finance (January–May 1861). Particular attention is given to the transitional period from the reign of Alexandru Ioan Cuza to the arrival of Prince Carol I, as well as to Mavrogheni's role in Ion Ghica's government, in which he was reappointed Minister of Finance. The chapter examines his key proposals for economic recovery: the establishment of the Liquidation Office (*Casa de Lichidare*), the negotiation of a foreign loan, the imposition of new taxes and levies, and initiatives for institutional modernization—such as reorganizing the ministry and adopting a monetary law. It will also focus on the internal and external context of Romania in the early 1870s, marked by serious financial difficulties, and the solutions proposed by Petre P. Mavrogheni during Lascăr Catargiu's government (1871–1873), notably the loan secured by state domains and the introduction of a state monopoly on tobacco. Finally, the chapter will present the circumstances surrounding his resignation as Minister and the events that led to his summons to court, highlighting the complex interplay between public office and political accountability during a time of profound transformation for the Romanian state.

The third chapter, entitled *Petre P. Mavrogheni: Minister Plenipotentiary and Envoy Extraordinary of Romania to Italy (1881–1882)*, offers a close examination of the diplomatic activity carried out by Petre P. Mavrogheni during the period in which he represented Romania in Rome—at a time when the country was consolidating its position as an independent state within international relations. The text analyzes both the domestic political context that led to his appointment and the reactions of the Romanian and Italian authorities to his designation. The reserved nature of his mandate is highlighted, shaped by his fragile health and the climatic conditions of the Peninsula. The chapter also explores the main directions of his activity: regular reporting to Bucharest on Italy's political, economic, and social developments, with particular emphasis on the reforms promoted by Depretis and Magliani, the tensions between Italy and France, the Danube question, bilateral commercial matters, and the management of the Legation, including connections with the honorary consulates. The chapter concludes with his

transfer to Constantinople in 1882, and with the recognition and appreciation he received in Italy, which culminated in his decoration with the Order of the Crown of Italy.

The fourth chapter, entitled *Petre P. Mavrogheni: Minister Plenipotentiary and Envoy Extraordinary of Romania to Constantinople (1882–1885)*, provides a detailed analysis of Petre P. Mavrogheni's diplomatic activity during his mandate in Constantinople, a period marked by the consolidation of Romanian–Ottoman relations following the proclamation of Romania's independence. We will examine his actions aimed at strengthening ties between Romania and the Ottoman Empire, drawing on both his political prestige and his Phanariot heritage, which facilitated access to influential circles in the Ottoman capital. The chapter includes an in-depth account of Mavrogheni's involvement in regulating the navigation regime on the Danube, with a focus on Romania's position during the 1883 London Conference, when the country sought to defend its riparian rights against attempts by Austria-Hungary to take control over fluvial navigation. The chapter highlights the intense correspondence between Mavrogheni and Foreign Minister D.A. Sturdza, as well as the constant reports sent by the Romanian diplomat regarding the Ottoman Empire's positions, the negotiations among the Great Powers, and the diplomatic efforts undertaken to support Romanian interests. Additionally, the chapter addresses the case of Apostol Mărgărit, inspector of Romanian schools in Macedonia, who was arrested by Ottoman authorities in 1883. It analyzes Mavrogheni's firm interventions for his release, interpreted as a reaction to Hellenic pressures and intrigues in the Balkans, as well as the broader diplomatic implications of the incident in the context of the precarious situation of Romanian communities in the Balkan Peninsula.

The central theme of the chapter is the diplomatic struggle for the recognition of the autocephaly of the Romanian Orthodox Church. We will reconstruct the historical and ecclesiastical context of the relations between the Romanian Orthodox Church and the Ecumenical Patriarchate, presenting the stages through which the Romanian Church passed—from traditional autonomy to the proclamation of autocephaly and, ultimately, to its official recognition in 1885. The essential role played by Mavrogheni in the negotiations with Patriarch Joachim III and later with Joachim IV will be analyzed, along with the internal difficulties and tensions within the Ottoman Empire, as well as related aspects such as relations with Bulgaria, Russian propaganda, and the region's economic instability. The chapter will conclude with an analysis of the key moment of the issuance of the Tomos of autocephaly on April 15, 1885, which officially confirmed the ecclesiastical independence of Romania, and with a description of the conclusion of Mavrogheni's diplomatic mission in Constantinople and his transfer to Vienna, in the context of the successful completion of one of the most important objectives of

Romanian diplomacy of the era.

The final chapter, titled *Petre P. Mavrogheni: Plenipotentiary Minister and Extraordinary Envoy of Romania to Vienna (1885–1887)*, aims to analyze the diplomatic activity carried out by Mavrogheni within the Romanian Legation in the capital of the Austro-Hungarian Empire, in a tense international and regional context marked by deep political and economic frictions between Romania and the Dual Monarchy. At the beginning of the chapter, we will present the circumstances of his appointment as plenipotentiary minister, during a particularly sensitive period for the geopolitical balance of the Balkans. This stage coincides with the consolidation of the secret alliance between Romania and the Central Powers, as well as with the outbreak of the Serbo-Bulgarian crisis, triggered by the unilateral unification of Eastern Rumelia with the Principality of Bulgaria in the autumn of 1885. Special emphasis will be placed on Mavrogheni's role in monitoring and reporting to the government in Bucharest on the developments of the Balkan crisis, particularly the military conflict between Serbia and Bulgaria, as well as the proceedings of the Peace Conference held in Bucharest in the spring of 1886—although the Romanian diplomat did not take part directly in the conference. This section will highlight his contribution to shaping Romania's stance toward these regional events, at a time when Romanian diplomacy had to navigate cautiously among multiple conflicting interests. Another important dimension of his activity in Vienna was the management of Romanian–Austro-Hungarian economic and trade relations, at a time when bilateral dialogue had deeply deteriorated due to the failure to renew the 1875 customs convention. This situation escalated into the so-called "customs war" (1886–1893), a period of mutual economic isolation with negative consequences felt by both sides. In this regard, Mavrogheni's actions were constrained by diplomatic limitations and the lack of consistent political support from the liberal government led by Ion C. Brătianu.

His diplomatic activity in Vienna was, in fact, carried out under highly unfavorable conditions, marked by his lack of information regarding the existence of the secret alliance treaty with the Central Powers, signed in 1883. This significantly limited his capacity for action and his understanding of the regional diplomatic game. Moreover, his relationship with the government in Bucharest gradually deteriorated amid growing tensions between conservative circles and the liberal cabinet. All these difficulties were compounded by the worsening of his health, which progressively forced him to withdraw from public and diplomatic life. His death, which occurred in April 1887, brought an end to a career marked by moments of prestige and notable achievements, as well as by considerable obstacles, caused both by the international and domestic political context and by personal factors. Thus, this chapter will offer an overview

of his final diplomatic missions, summarizing the efforts, limitations, and legacy of one of the most active representatives of Romanian foreign policy in the second half of the 19th century.

Therefore, the present work aims to reconstruct the trajectory of a 19th-century diplomatic figure who has long remained in the shadow of historiographical neglect, despite his essential contribution to the building of the modern Romanian state. This refers to an influential actor on the political and diplomatic stage of his time, one who is little known to the contemporary public, even though his involvement in key moments of Romanian history calls for a careful and well-deserved reevaluation.

Bibliografie

I. Primary sources

I. 1. Archival documents

The Archives of the Ministry of Foreign Affairs of Romania

- Fond Arhiva istorică, Volumele 7, 178, 263, 303, 304, 366, 380, 383;
- Fond Constantinopol, Volumele 7, 96, 97, 269, 270, 271;
- Fond Roma, Volumele 1, 30, 94, 183, 300;
- Fond Problema 15, Volumul 1;
- Fond Problema 71- Dosare Personale, Litera M, G;

National Central Historical Archives

- Fond Casa Regală - Oficiale
- Fond Casa Regală – Miscelanee

I. 2. Edited sources

- Băicoianu, Constantin, I., *Istoria politicii noastre monetare și a băncii naționale. Acte și Documente*, Vol. I, Partea II, Imprimeria Națională București, 1932.
- Bujoreanu, Ioan, M., *Appendice la colecțiunea de Legiurile României vechi și noi. Câte s-au promulgat de la 1 ianuarie anul 1871 până la 1 ianuarie 1875 și în continuațiune*, Vol. 2, Noua Tipografie a Laboratorilor Romani, București, 1875.
- *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XI, 1883, editori Alin Ciupală, Rudolf Dinu, Antal Lukás, Cuvânt înainte de Mihai Răzvan Ungureanu, Introducere de Rudolf Dinu, Editura Academiei, București, 2006.
- *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XII, 1884-1885, editori Rudolf Dinu, Alin Ciupală, Antal Lukács, editori asociați Anca-Graziella Moga, Nicolae Nicolescu, Editura Conphys, Râmnicu Vâlcea, 2010.
- *Documente diplomatice române*, Seria I, Volumul XIII, editori , Alin Ciupală, Antal Lukács, Lidia Trăușan-Matu, Monitorul Oficial R. A., București, 2014.
- *35 anni di relazioni italo-romene, 1879-1914. Documenti diplomatici italiani*, A cura di Dinu, Rudolf, Bulei, Ion, Editura Univers Enciclopedic, București, 2001.

- Isar, Nicolae, *Biserică – stat – societate în România Modernă (1821 – 1914). Sintează și culegere de documente*, Editura Universitară București, București, 2014.

I. 3. Diares, memoirs, correspondence, speeches:

- Alexandru Em. Lahovari, *Note, amintiri, corespondență diplomatică oficială și personală (1877-1914). Paris, Petersburg, București, Roma*, Editori Dinu, Rudolf, Ceobanu, Adrian – Bogdan, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.
- *Amintiri despre Regele Carol I*, Editate după volumele de memorii consemnate de Mite Kremnitz și cu o introducere de Sidney Whitman, Traducere din limba engleză de Mihai-Dan Pavelescu, Editura Meteor Publishing, București, 2014.
- Aslan, Th., C., *Finanțele României de la Regulamentul Organic până astăzi 1831 – 1905*, Institutul de Arte Grafice „Carol Goba”, București, 1905.
- Bacalbașa, Constantin, *Bucureștii de altădată 1871-1877*, Vol. 1, Ediție îngrijită și note de Aristița Avramescu și Tiberiu Avramescu, Ediția a II-a revăzută și întregită, Editura Humanitas, 2014.
- Idem, *Bucureștii de altădată*, Volumul II – 1878-1884, ediția a II-a, ediție îngrijită și note de Aristița Avramescu și Tiberiu Avramescu, Editura Humanitas, București, 2014.
- Balcabașa, Constantin, *Bucureștii de altădată. 1871-1884*, Volumul I, Editura ziarului „Universul”, București, 1927.
- Băicoianu, Constantin, I., *Istoria politicii noastre vamale și comerciale de la Regulamentul organic și până în prezent. Relațiunile noastre comerciale cu Germania, Austro-Ungaria, Anglia, Franța, Italia și Rusia de la 1871 la 1902*, Volumul I, Partea I, București, 1904.
- Idem, I., *Istoria politicii noastre monetare și a băncii naționale*, Vol. I, Partea I, Cartea Românească București, 1932.
- Idem, *Dunărea - Privire istorică, economică și politică*, Prefață de Vintilă I. Brătianu, Editura Eminescu, București, 1915.
- Bălăceanu, Iancu, *Memoriile unui pașoptist model. Amintiri politice și diplomatice 1848 – 1903*, Traducere din franceză, introducere, note și comentarii de Georgeta Filitti, Editura Humanitas, București, 2019.

- Bolintineanu, Dimitrie, *Domnii regulamentari și historia celor trei ani de la 11 februarie până astăzi*, Editura Tipografia Națională, București, 1869.
- Cantacuzino, Sabina, *Din viața familiei Ion C. Brătianu 1821 – 1891*, Ediția a III-a, revăzută, Introducere, note, indice și ediție îngrijită de dr. Elisabeta Simion, Editura Humanitas, București, 2014.
- Cristea, Gheorghe, *Conspirația „republicană” din august 1870*, în Studii, 1-3, 1969.
- Cristescu, Sorin, *Carol I. Corespondență privată 1878-1912* Editura Tritonic, București, 2005.
- Djuvara, G., Trandafir, *Misiunile mele diplomatice (1887-1925)*, Traducere și postfață de Andrei-Alexandru Căpușan, Prefață de Victor Bérard, Cuvânt înainte și ediție de Neagu Djuvara, Editura Institutul European, 2009.
- Dobrovici, Gh. M., *Istoricul datoriei publice în România*, Editura Albert Baer, București, 1913.
- Idem, *Istoricul dezvoltării economice și financiare a României și Împrumuturile Contractate 1823 – 1933*, Tipografia Ziarului Universul, București, 1934.
- Eminescu, Mihai, *Opere, Publicistică*, Volumul XII, Editura Academiei Republicii Socialiste Române, București, 1985, pp. 264-265.
- *Jurnal. Carol I al României*, Volumul I – 1881-1887, Traducere din germană, studiu introductiv și note de Vasile Docea, Editura Polirom, Iasi, 2007.
- Maiorescu, Titu, *Istoria contemporană a României (1866-1900)*, Editura Universității „Titu Maiorescu”, București, 2002.
- Idem, *România și războiul mondial. Însemnări zilnice*, Volum editat de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1999.
- *Memoriile regelui Carol I de un martor ocular (1866-1869)*, Vol. 1, Ediție și prefață de Stelian Neagoe, Editura Scripta, București, 1992.
- *Memoriile regelui Carol I de un martor ocular (1869-1875)*, Vol. II, Ediție și prefață de Stelian Neagoe, Editura Scripta, București, 1993.
- *Memoriile Regelui Carol I al României de un martor ocular*, Vol. I, 1866 – 1869, Editura Machiavelli, București, 1994.
- *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, Vol. III, 1878 – 1877, Ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, 1995.

- Moga, Ion, *Războiul vamal dintre Austro-Ungaria și România în lumea intereselor economice ale Transilvaniei*, în „Fraților Alexandru și Ioan I. Lapedatu la împlinirea vârstei de 60 de ani”, M.O. Imprimeria Națională, București, 1936.
- Petculescu, Nicolae I. P., *Problema C. F. R. Istoric, Completări, Îmbunătățiri*, Prefață de Alexandru Periețeanu, Editura Cultura Națională, București, 1923.
- *Regele Carol I în rapoarte austro-ungare (1877-1914)*, Volumul I (1877-1896), Strudiu introductiv, traducerea, adaptarea și notele de Sorin Cristescu, Editura Paideia, București, 2013.
- *Regulamentul Organic al Moldovei*, ediție integrală realizată de Dumitru Vitcu și Gabriel Bădărău, cu sprijinul lui Corneliu Istrati, Iași, 2004.
- Rosetti, Radu, *Amintiri – Ce am auzit de la alții, Din copilărie, Din prima tinerețe*, Prefață de Neagu Djuvara, Editura Humanitas, București, 2013
- *Scrisorile regelui Carol I în arhiva de la Sigmaringen 1878-1905*, studiul introductiv, stabilirea textului, traducerea, adaptarea și notele de Sorin Cristescu, Editura Paideia, București, 2010.
- Slăvescu, Victor, *Corespondență Petre P. Mavrogheni – D.A.Sturdza. Treisprezece scrisori din 1860 – 1863*, Extras din Revista Istorică Română, Vol. XI – XIII, Editura M.O. Imprimeria Națională, București, 1943.
- Idem, *Finanțele României sub Cuza-Vodă*, vol. 1, Argument de Constantin Teculescu, Editura Fundației Culturale Magazin Istoric, București, 2003.
- Idem, *Finanțele României sub Cuza-Vodă*, vol. 2, Argument de Constantin Teculescu, Editura Fundației Culturale Magazin Istoric, București, 2003.
- Urechia, V.A., *Din tainele vieții mele. Amintiri contemporane (1840 – 1882)*, Ediție îngrijită, studiu introductiv, tabel cronologic, note și glosar de Leonidas Rados, Editura Polirom, Iași, 2014.
- Xenopol, A., D., *Istoria partidelor politice în România, Partea I - De la origini până la 1848; Partea II - De la 1848 până la 1866*, București, 1920.
- Idem, *Istoria românilor din Dacia Traiană*, vol. 11, Editura Librăriei Școalelor Frații Șaraga, Iași, 1896.

I. 4. Press

- „Adeverul” 1915
- „Dimineața” 1915

- „Epoca” 1887
- „Federațiunea” 1871
- „Monitorul Oficial” 1866, 1867, 1873
- „Românul” 1866, 1867, 1874, 1880, 1881, 1882
- „Telegraful” 1885
- „Trompeta Carpaților” 1871, 1872. 1874, 1875
- „Universul” 1887
- „Voința Națională” 1887
- „Viitorul” 1929

II. Working tools

- *Anuarul Ministerului afecrilor Străine pe 1897*, Imprimeria Statului, București, 1897.
- Bulei, Ion, Mamina, Ion, *Guverne și guvernanți, 1866-1916*, Editura Silex, București, 1994.
- Neagoe, Stelian, *Istoria Guvernelor României de la începuturi – 1859 până în zilele noastre – 2012*, Ediția a III-a, Editura Machiavelli, București, 2013.
- Idem, *Oameni politici români*, Editura Machiavelli, București, 2007.
- Păcurariu, Mircea, *Dicționarul Teologilor Români*, Ediția a II-a revăzută și întregită, Editura Enciclopedică, București, 2002.
- Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Compendiu, Ediția a III-a revăzută, Editura Basilica, București, 2013.

III. General works and studies

- Adăniloaiei, N., Berindei, Dan, *Reforma agrară din 1864*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.
- Ardeleanu, Constantin, *Evoluția intereselor politice și britanice la gurile Dunării(1829-1914)*, Editura Istros, Brăila, 2008.
- Axenciuc, Victor, *Introducere în istoria economică a României: epoca modernă*, Editura Fundației „România de mâine”, București, 2000.
- Barz, Doru-Alin, *Biserica Ortodoxă Română pe drumul câștigării autocefaliei*, Editura Episcopiei Sloboziei și Călărașilor, 2011.

- Berindei, Dan, *Societatea românească în vremea lui Carol I (1866-1876)*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Cartex, București, 2016.
- Black, Jeremy, *Scurtă istorie a Italiei*, Traducere de Aurelia Ulici, Editura Litera, 2021.
- Boicu, Leonid, *Adevărul despre un destin politic. Domnitorul Gr. Al. Ghica (1849-1856)*, Editura Junimea, Iași, 1973.
- Bolea, Nicolae, *Pagini de istorie creștină: simbolul niceoconstantinian și autocefația românească*, Editura Risorpint, Cluj-Napoca, 2010.
- Brătescu, Liviu, I. C. Brătianu și politica externă a României (1866-1888), Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.
- Bulei, Ion, *Un Hohenzollern în România: Carol I*, Editura Meteor Press, București, 2018.
- Cămărășescu, Zoe, *Amintiri*, Prefață de Dan C. Mihăilescu, Ediția a II-a, Editura Ponte, București, 2012.
- Căzan, Gheorghe, Nicolae, Rădulescu-Zoner, Șerban, *România și Tripla Alianță 1878 – 1914*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979.
- Cârțână, Iulian, Seftiuc, Ilie, *Dunărea în istoria poporului român*, Editura Științifică, București, 1972.
- Ceobanu, Adrian-Bogdan, *Diplomați în Vechiul Regat. Familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I (1878-1914)*, Editura Unniversității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2015.
- Ciachir, Nicolae, *Istoria universală modernă*, Volumul II (1789-1919), Editura Oscar Print, București, 1998.
- Idem, *Istoria popoarelor din Sud –Estul Europei în epoca modernă (1789 – 1923)*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.
- Idem, *România în sud-estul Europei (1848-1886)*, Editura Politică, București, 1968.
- Idem, *Istoria relațiilor internaționale. De la Pacea Westfalică (1648), până la contemporaneitate (1947)*, Editura Oscar Print, București, 1998.
- Idem, *Istoria politică a Europei de la Napoleon la Stalin*, Ediția a II-a, Editura Oscar Print, București, 1998.
- Idem, *Războiul pentru independența României în contextul european (1875 – 1878)*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977.

- Idem, Bercan, Gheorghe, *Diplomația europeană în epoca modernă*, Editura Științifică și enciclopedică, București, 1984.
- Cliveti, Gheorghe, *România și crizele internaționale (1853-1913)*, Editura Fundației „Axis”, Iași, 1997 .
- Idem, *România și „alianțele germane” 1879-1914*, Editura Junimea, Iași, 2015.
- Idem, *România modernă și „apogeul Europei” 1815-1914*, Editura Academiei Române, București, 2018.
- Idem, *România și Puterile Garante 1856-1878*, Ediția a II-a, revizuită și mult adăugită, Editura Junimea, Iași, 2020.
- Cojocariu, Mihai, *Partida națională și constituirea statului român (1856-1859)*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 1995.
- Idem, *Un candidat la tronul Moldovei (1856-1859). Petre P. Mavrogheni în Zimbrul și Vulturul. Cercetări privitoare la Unirea Principatelor*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2010.
- Cordaș, Aurel, *Evoluția monedei naționale și a sistemului monetar în România*, Editura Ștef, Iași, 2014.
- Damean, Sorin, Liviu, *România și Congresul de pace de la Berlin*, Editura Mica Valahie, București, 2004.
- Dinu, Rudolf, *Diplomația Vechiului Regat 1878-1914. Studii*, Ediția a II-a, adăugită, Editura Cartier, București, 2024.
- Idem, *Studi Italo-Romeni. Diplomazia e societă, 1879-1914*, Editura Militară, București, 2009.
- Djuvara, Neagu, O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri, Editura Humanitas, București, 2002
- Dogaru, Cosmin, Ștefan, *Carol I și bipartidismul românesc (1866 – 1914)*, Editura Cetatea de Scaun.
- Dumitrache, Ciprian, *Recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și urmările ei în plan liturgic*, în Viorel Sava, Ilie Melniciuc-Puică, *Autocefalia Bisericii și mărturisirea credinței*, Editura Doxologia, Iași, 2011, pp. 534-549.
- Freely, John, *Istanbul. Orașul Imperial*, Traducere din engleză din Ondine-Cristina Dascălița, Editura Trei, București, 2017.
- Gavriș, Simion-Alexandru, *Ipostazele unei biografii politice: Manolache Costache Epureanu*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2013.

- Gane, G., *P. P. Carp și locul său în istoria politică a țării*, Volumul I, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010
- Georgescu, Maria, *Generația Unirii* în Claudiu Neagoe (ed) „Istorie, civilizație și cultură în spațiul românesc”, Vol. 1, Editura Ars Docendi, București, 2013.
- Giurescu, Constantin C., Giurescu, Dinu C., *Istoria românilor*, Ediția a II-a, București, Editura Albatros, 1975.
- Idem., *Viața și opera lui Cuza Vodă*, Editura Științifică, București, 1966.
- Idem, *Alexandru Ioan Cuza și instituirea unui sistem monetar românesc* în „Crearea sistemului monetar național la 1867”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1968.
- Guichonnet, Paul, *Istoria Italiei*, Traducere și note de Irina Cristea, Prefață de Alexandru-Murad Mironov, Editura Corint, București, 1992.
- Iordache, Anastasie, *Sub zodia Strousberg. Viața politică din România între 1871-1878*, Editura Globus, București, 1991.
- Iorga, Filip, Lucian, *Strămoși pe alee. Călătorie în imaginarul genealogic al boierimii române*. Cuvânt înainte de Neagu Djuvara, Editura Humanitas, București, 2013.
- Kellogg, Frederick , *Drumul României Spre independență*, Traducere de Laura Carmen Cuțitaru, Ediție îngrijită și prefață de Victor Spinei, Editura Institutul European Iași, 2002.
- Kirițescu, Constantin *Istoria războiului pentru întregirea României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
- Idem, *Caracterul de clasă al adoptării și menținerii bimetalismului în România* în „Studii privind istoria economică a României”, vol. 1, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1961.
- Idem, *Lumea în care și-a croit drumul Banca Națională a României*, Editura Enciclopedică, București, 2001.
- Kitchen, Martin, *O istorie a Germaniei moderne de la 1800 până în prezent*, Traducere din engleză și note de Mugur Butuza, Editura Humanitas, București, 2021.
- Kremnitz, Mite, *Regele Carol I al României: O biografie*, Editura Porțile Orientului, Iași, 1995.
- Lindenberg, Paul, *Regele Carol I al României*, Traducere din germană de Ion Nastasia, Ediția a II-a, revizuită, Editura Humanitas, București, 2016.

- Lungu, Corneliu, Mihail, *Relațiile Româno-austro-ungare 1875-1900*, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010
- Lupaș, I., *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Ediția a IV-a, Editura SOCEC, București, 1934.
- Marton, Silvia, „*Republica de la Ploiești*” și începuturile parlamentarismului în România, Editura Humanitas, București, 2016.
- Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Compendiu, Ediția a III-a revăzută, Editura Basilica, București, 2013.
- Idem, *Câteva considerații privind vechimea „autocefaliei” Bisericii Ortodoxe Române*, în *Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1885-1985*, Editura Institutului biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, p. 139-155.
- Moglan, Bianca, *Selections from the Biography of a Romanian Consul in Odessa: Petre P. Mavrogheni in Between three Empires: Consular Network of Romania (1879-1918)* edited by Adrian Bogdan Ceobanu, Silvana Racieru, The ISIS Press, Istanbul, 2024, p. 169-183.
- Munteanu, Marcelina, Brândușa, *Niccolo Livaditi și epoca sa (1832-1858). Artă și istorie*, Editura Palatului Culturii, Iași, 2012.
- Mureșan, Hilde, *Date noi în legătură cu războiul vamal dintre România și Austro-Ungaria (1866-1891)*, în „Anuarul institutului de istorie”, Nr. XII, Editura Academiei Republicii socialiste Române, Cluj, 1969, p. 113-141.
- Niou, [Emerson M. S.](#), Ordeshook, [Peter C.](#), Rose, [Gregory F.](#), *The balance of power: stability in international systems*, Cambridge University Press, 2007.
- Olteanu, C., Ceaușescu, I., *Războiul de independență (1877-1878)* în vol. *Independența României*, coord. Pascu, Șt. Giurescu, Constantin C. et. alli, Editura Academiei Socialiste România, București, 1997.
- Oncescu, Laura, *Relațiile României cu Italia în anii 1878 – 1914*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2011.
- Oprițescu, Mihail, *Economia românească în epoca modernă*, Editura Fundației România de mâine, București, 2009.
- Oțetea, A., *Geneza Regulamentului Organic* în „Revista de Studii și Articole de Istorie”, Editura Societatea de Științe Istorice și Filologice, București, 1957.

- Peyfuss, Max, Demeter, *Chestiunea Aromânească. Evoluția ei de la origini până la Pacea de la București (1913) și poziția Austro-Ungariei*, Traducere de Mihai Șerban Tanașoca, Editura Enciclopedică, București, 1994.
- Platon, Gheorghe, *Regulamentele organice și elaborarea lor în Istoria românilor*, coord. Dan Berindei, vol.VII, Tom I, Editura Enciclopedică, București, 2003.
- Popescu, Toader, *Proiectul feroviar românesc (1842-1916)*, Editura Simetria, București, 2014.
- Popoiu, Iona, *România 1848-1947. Afirmarea unei națiuni*, Editura Pro Universitaria, București, 2022.
- Rachieru, Silvana, *Diplomați și supuși otomani în Vechiul Regat. Relații otomane-române între anii 1878 – 1908*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2018.
- Rădulescu-Zoner, Șerban, *Dunărea, Marea Neagră și Puterile Centrale, 1878-1898*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
- Scurtu, Ion, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866 – 1947) – Carol I*, Vol. I, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Enciclopedică, București, 2004.
- Șerban, Ionuț, *Politică și diplomatie europeană. România și Italia în relațiile internaționale în epoca modernă*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2013.
- Șerbănescu, Niculae, *Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul centenarului 1885 – 25 aprilie – 1985*, în *Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*, Editura Institutului biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, p. 41-138.
- Stan, Apostol *Proiecte de constituire a unui stat național român în contextul echilibrului politic al Europei de sud-est (1829-1848)* în „Unirea Principatelor și puterile europene”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1984.
- Idem, *Putere politică și democrație în România, 1859-1918*, Editura Albatros, București, 1995.
- Stanciu, Ștefan, *România și comisia Europeană a Dunării*, Editura Pax Aura Mundi, Galați, 2002.
- Stănescu, Dorin, *Republica de la Ploiești*, Editura Ploiești-Mileniul III, Ploiești, 2016.

- Stoenescu, Alex, Mihai, *Istoria loviturilor de stat în România. Revoluție și francmasonerie 1821-1999*, Vol. 1, Editura RAO, București, 2001.
- Știrbăț, Gheorghe, Florin, *Din viața politică a României anilor 1876-1878. Procesul foștilor miniștri conservatori*, în „Carpica”, XXXIX, Editura Magic Print, Onești, 2010.
- Vicovan, Ion, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Volumul II, Editura Trinitas, Iași, 2002.
- Russu, Vasile, *Viața politică în România (1866-1871) – De la domnia pământească la prințul stăin*, Vol. 1, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2001.
- Idem, *Studii de istorie modernă*, Editura Casei Corpului didactic Bacău, Bacău, 2009.
- Zahariuc, Petronel, *Un capitalist în Moldova*, în Idem, Laurențiu Rădvan, Liviu Pilat (editori), *Istoria ca pasiune. Studii oferite profesorului Alexandru-Florin Platon la împlinirea a 65 de ani*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2022, p. 437-467.
- Zane, Gheorghe, *Studii*, Studiu introductiv de Constantin Murgescu, Cuvântul editorului de Valeriu Râpeanu, Ediție îngrijită de Elena G. Zane, Editura Eminescu, București, 1980.
- Zbucnea, Gheorghe, *O istorie a românilor din Peninsula Balcanică Secolul XVIII-XIX*, Editura Biblioteca Bucureștilor, București, 1999.
- Idem, *Romanitatea sud-dunăreană*, Prefață și îngrijirea ediției de Daniel Cain, Editura Corint, București.

IV. Special works and studies

- Blancard, Theodore, *Les Mavroyéni. Histoire d'Orient (de 1700 à nos jours)*, Volumul II, Édition Ernest Leroux, Paris, 1909.
- Budu, Ioan, *Petre Mavrogheni*, în „Revista Fundațiilor Regale”, An I, No. 4, 1 aprilie, București, Imprimeria Fundațiilor Culturale Regale, 1934.
- Cojocariu, Mihai, *Un candidat la tronul Moldovei (1856-1859). Petre P. Mavrogheni* în Idem, *Zimbrul și Vulturul. Cercetări privitoare la Unirea Principatelor*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2010, p.
- Iorga, Filip, Lucian, *Petre Mavrogheni, diplomatul gentilom*, în „Revista Institutului Diplomatic Român”, An II, No. I (III), Editura Academiei Române, București, 2007, p. 154-166.

- Slăvescu, Victor, *Viața și opera lui Petre Mavrogheni.*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, București, 1939.

V. Web sources

- <https://www.comunicatedepresa.ro/bonuri-de-trezorerie/definitie/> (consultat la 13.09.2022)
- https://www.rubinian.com/dictionar_detalii.php?id=1324 (consultat la data de 01.11.2022)
- <https://ziarul lumina.ro/actualitate-religioasa/an-omagial/petre-mavrogheni-un-diplomat-implicat-in-lupta-pentru-obtinerea-autocefaliei-bisericii-ortodoxe-romane-195450.html> (consultat la data de 15.02.2025)
- (https://www.catacombeleortodoxiei.ro/cugetari-nr-31/?utm_source=chatgpt.com#c7 - consultat la data de 16.02.2025)